

1. Nadanie imienia Sybiraków naszej szkole - **23 maja 2003 r.** (jako Gimnazjum nr 6).
2. **23 maja 2013 r.** – 10-lecie nadania imienia Sybiraków.
3. W Grudziądzu znajdują się **3 tablice pamiątkowe** – Miejsca Pamięci Sybiraków:
  - a. Tablica pamiątkowa **na ścianie Szkoły Podstawowej nr 17** w Grudziądzu została odsłonięta i poświęcona - **23 maja 2003 r.**

- b. Tablica pamiątkowa umieszczona **na budynku Spółdzielni Mieszkaniowej „Dom Marzeń” na Osiedlu Rząd** została odsłonięta i poświęcona - **17 września 2005.**

- c. Odsłonięcie i poświęcenie tablicy pamiątkowej **w Kościele pw. O. Maksymiliana Kolbego** - **2 kwietnia 1993 r.**

4. **Ulica Sybiraków** w Grudziądzu znajduje się **na Osiedlu Rząd**.
Nadanie imienia ulicy Sybiraków - **26.09.2001 r.**

5. **Sala Pamięci** poświęcona Sybirakom znajduje się w Szkole Podstawowej nr 17 w Grudziądzu została otwarta **10.04.2008 r.**

6. **Grób - Mogiła** na cmentarzu parafialnym w Grudziądzu został odstonięty i poświęcony – **17 września 1997 r.**
7. Na Grobie-Mogile znajduje się **motto: „Pamięci zmarłych z głodu i wycieńczenia w obozach, więzieniach i łagrach na nieludzkiej ziemi w latach 1939-1956”.**

8. **Patronem Sybiraków jest Św. Rafał** (Józef Kalinowski) od 1991 r., **urodził się w 1835 r. a zmarł w 1907 r.**
9. **Sztandar Sybiraków** został poświęcony **23.05.2003 r.** przez biskupa Józefa Szamockiego. Na Sztandarze Sybiraków znajdują się następujące informacje: **Związek Sybiraków 1928 / Deportacje 1939-1956 / Zesłania 1795-1905**
10. **Miejsca wywózek Polaków na Syberii:** Kaługa, Omsk, Tomsk, Krasnojarsk, Irkuck, Tomsk, Magadan, Charków, Jakuck, Archangielsk, Workuta, Perm, Czelabińsk, Czukotka, Kołyma, Ałtajski Kraj.
11. Do Polski przewieziono z Syberii autentyczną **chatę Sybiraków** z miejscowości Zapleskino (ma 240 lat). Obecnie znajduje się ona w miejscowości **Symbark.**
12. **„Marsz Sybiraków”** to tytuł wiersza, który jest **Hymnem Sybiraków**, autorem jest **Marian Jonkajtys.** Autorem muzyki do hymnu Sybiraków jest **Czesław Majewski.**

Hymn Sybiraków (fragment):

*„Z miast kresowych, wschodnich osad i wsi
Z rezydencji, białych dworców i chat
Myśmy wciąż do Niepodległej szli
Szli z uporem ponad dwieście lat.”*

13. **Autorem słów Hymnu Szkolnego** jest **Krystyna Borucińska** - poetka i Sybiraczka. **Kompozytorem muzyki** do hymnu szkoły jest **Barbara Mollus** (nauczycielka muzyki).
14. Autorką tomiku wierszy o tematyce sybirackiej pt. **„Tamta rzeczywistość”** jest **Krystyna Borucińska.**
15. W ciągu roku Sybiracy obchodzą 3 ważne rocznice. **Dzień 17 września nazywamy Dniem Sybiraka.** Uczniowie naszego gimnazjum uczestniczą każdego roku we mszach św. w kościele P.W. Ojca Maksymiliana Kolbe na Strzemięcinie: dnia 17 września i 10 lutego.
16. **Koło Związku Sybiraków w Grudziądzu** zostało założone **9 grudnia 1989.** Aktualnym Prezesem Koła Związku Sybiraków w Grudziądzu jest p. Danuta Kołodziejka. Wcześniejsi prezesi: Józef Daniel, Józef Radke, Henryk Szczepaniak, Tadeusz Biernat, Eugenia Dziemiańczuk.
17. Dnia **25 września 2009** obchodzono 20 rocznicę istnienia Koła Związku Sybiraków w Grudziądzu.
18. **Niezależny Związek Sybiraków** istniał w latach **1921-1927.**
19. Z Sybirakami związany był **Ks. Peszkowski**, który **zmarł 8 października 2007 r.,** który swoje życie poświęcił sprawie katyńskiej.
20. Rok **2008** poświęcony był **Matkom Sybiraczkom.**
21. Dnia **10 września 2007 r.** w Grudziądzkim Klubie Garnizonowym odbyła się **wystawa „Golgota Wschodu i Katyń”.**

22. Odznaczenia:
- „**Krzyż Zesłańców Sybiru**” – nadaje Prezydent Polski
  - „**Honorowa Odznaka Sybiraka**” – nadaje Zarząd Główny Związku Sybiraków
23. **Syberia** – region geograficzny w północnej części Azji, wyróżnia się surowym, mroźnym klimatem; porośnięty tajgą – lasami iglastymi. Rzeki płynące przez Syberię to m.in.: Ob, Jenisej, Angara, Irtysz, Jena, Kołyma, należą do zlewiska Oceanu Arktycznego. Największe i zarazem najgłębsze jezioro na Syberii to Bajkał. Do największych regionów Syberii należą: Niz. Zachodniosyberyjska, Wyż. Środkowsyberyjska, Góry Ałtaj, Góry Czerskiego, Góry Wierchojańskie, Góry Ural.
24. „**Sybir**” to nazwa kojarząca się z wywózkami Polaków na Syberię – inne nazwy to - *katorżnicza ziemia, nieludzka ziemia, największy cmentarz świata, golgota wschodu, lodowe piekło.*
25. **6 października 2011 r.** – rozpoczęcie współpracy szkoły z Domem dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie.
26. W dniu **12 października 2011 r.** na terenie Szkoły Podstawowej nr 17 w Grudziądzu **odstonięto Obelisk** poświęcony grudziądzkim Sybirakom. Jest to szóste miejsce pamięci narodowej zlokalizowane na terenie miasta Grudziądza.

27. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w dniu **17 listopada 2011 r.**, przyznała naszej szkole - **Złoty Medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej.**
28. W dniach **5–7 czerwca 2014 r.** w naszej szkole miał miejsce **IV Ogólnopolski Zjazd Dyrektorów Szkół i Placówek oraz Prezesów Stowarzyszeń noszących imiona upamiętniające Zesłańców Sybiru** pod hasłem: *Razem posiejemy nasiona pamięci.*
29. **Nadanie Sztandaru Szkole Podstawowej nr 17 im. Sybiraków w Grudziądzu – 23 maja 2019 r.**
30. **Deportacja** – przymusowe przesiedlenie do odległej miejscowości z powodów politycznych, najczęściej całej grupy osób, połączone z ograniczeniem wolności.
31. **Internowanie** – przymusowe umieszczenie w wyznaczonym miejscu pobytu z zakazem opuszczenia tego miejsca.
32. **Katorga** – ciężka praca fizyczna, często ponad ludzkie siły.
33. **Kołchoz** – rolnicza spółdzielnia produkcyjna w b. Związku Radzieckim.
34. **Łagry** – potoczna nazwa sowieckich obozów pracy przymusowej.

Materiały obejmują zagadnienia do konkursu „Patron szkoły - Sybiracy”

